सरस्वती पूजा

http://www.mantraaonline.com/

सरस्वती पूजा

Check List

1. Altar, Deity (statue/photo),
2. Two big brass lamps (with wicks, oil/ghee)
3. Matchbox, Agarbatti
4. Karpoor, Gandha Powder, Kumkum, gopichandan, haldi, Kaajal
5. Sri Mudra (for Sandhyaavandan), Vessel for Tirtha, Yajnopaviita
6. Puujaa Conch, Bell, One aaratii (for Karpoor), Two Aaratiis with wicks
7. Flowers, Akshata (in a container), tulsi leaves, tulsi mala
8. Decorated Copper or Silver Kalasha, Two pieces of cloth (new),
9. Coconut, 1/2 kg. Rice, Bananas 6, gold coin, gold chain
10. Extra Kalasha, 3 trays, 3 vessels for Abhisheka
11. Betel nuts 6, Betel nut Leaves 12, Banana Leaves 2, Mango Leaves 5-25
12. Dry Fruits, 5 bananas, 1 coconut - all for naivedya
13. Panchaamrita - Milk, Curd, Honey, Ghee, Sugar, Tender Coconut Water
14. Puja Book
15. Dora (thread)

१ At the regular altar

ॐ सर्वेभ्यो गुरुभ्यो नमः ।
ॐ सर्वेभ्यो देवेभ्यो नमः ।
ॐ सर्वेभ्यो ब्राह्मणेभ्यो नमः ॥
प्रारंभ कार्यं निर्विघ्नमस्तु । शुभं शोभनमस्तु ।
इष्ट देवता कुलदेवता सुप्रसन्ना वरदा भवतु ॥
अनुज्ञां देहि ॥

At the सरस्वती altar

---

२ आचमनः

द्विराचम्य

ॐ केशवाय स्वाहाः । ॐ नारायणाय स्वाहाः ।
ॐ माधवाय स्वाहाः ।

(Sip one spoon of water after each of the above three mantras| Take a little water from the vessel for worship with an offering spoon onto the palm and sip it| This is called achaman| Just as bathing causes external purification, partaking water in this way is responsible for internal purification| This act is repeated thrice| Thus physical, psychological and spiritual, internal purification is brought about|)

ॐ गोविंदाय नमः । ॐ विष्णवे नमः ।
ॐ मधुसूदनाय नमः । ॐ त्रिविक्रमाय नमः ।
ॐ वामनाय नमः । ॐ श्रीधराय नमः ।
ॐ हृषीकेशाय नमः । ॐ पद्मनाभाय नमः ।
ॐ दामोदराय नमः । ॐ सङ्कर्षणाय नमः ।
ॐ वासुदेवाय नमः । ॐ प्रद्युम्नाय नमः ।
ॐ अनिरुद्धाय नमः । ॐ पुरुषोत्तमाय नमः ।
ॐ अधोक्षजाय नमः । ॐ नारसिंहाय नमः ।
ॐ अच्युताय नमः । ॐ जनार्दनाय नमः ।
ॐ उपेंद्राय नमः । ॐ हरये नमः ।
श्री कृष्णाय नमः ॥

---

३ प्राणायामः

(Due to pranayam, the rajas component decreases and the sattva component increases)

ॐ प्रणवस्य परब्रह्म ऋषिः । परमात्मा देवता ।
दैवी गायत्री छन्दः । प्राणायामे विनियोगः ॥

ॐ भूः । ॐ भुवः । ॐ स्वः । ॐ महः ।
ॐ जनः । ॐ तपः । ॐ सत्यं ।
ॐ भूर्भुवः स्वः ।
ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमही
धियो यो नः प्रचोदयात् ॥

पुनराचमन

(Repeat Achamana 2 - given above)

ॐ आपोज्योति रसोमृतं ब्रह्म भूर्भुवस्सुवरोम् ॥

(Apply water to eyes and understand that you are of the nature of Brahman)

---

४ सङ्कल्पः

(Holding unbroken consecrated rice (akshata) and an offering spoon (pali) with water in the cup of one's hand one should chant the mantra with the resolve, 'I of the .....lineage (gotra), ... am performing the .... ritual to obtain the benefit according to the Shrutis, Smrutis and Purans in order to acquire .... result and then should offer the water from the hand into the circular, shelving metal dish (tamhan). Offering the water into the circular, shelving dish signifies the completion of an act.)

सर्व देवता प्रार्थना

(Stand and hold a fruit in hand during sankalpa)

ॐ श्रीमान् महागणाधिपतये नमः ।

श्री गुरुभ्यो नमः | श्री सरस्वत्यै नमः |

श्री वेदाय नमः | श्री वेदपुरुषाय नमः |

इष्टदेवताभ्यो नमः |
(Prostrations to your favorite deity)

कुलदेवताभ्यो नमः |
(Prostrations to your family deity)

स्थान देवताभ्यो नमः |
(Prostrations to the deity of this house)

ग्रामदेवताभ्यो नमः |
(Prostrations to the deity of this place)

वास्तुदेवताभ्यो नमः |
(Prostrations to the deity of all the materials we have collected)

शचीपुरंदराभ्यां नमः |
(Prostrations to the Indra and shachii)

उमामहेश्वराभ्यां नमः |
(Prostrations to Shiva and pArvati)

लक्ष्मीनारायणाभ्यां नमः |
(Prostrations to the Lords who protect us - LakShmi and NArAyaNa)

मातापितृभ्यां नमः |
(Prostrations to our parents)

सर्वेभ्यो देवेभ्यो नमो नमः |
(Prostrations to all the Gods)

सर्वेभ्यो ब्राह्मणेभ्यो नमो नमः |
(Prostrations to all Brahamanas - those who are in the religious path)

एतद्कर्म प्रधान देवताभ्यो नमो नमः |
(Prostrations to Goddess Saraswathi, the main deity of this puja)

|| अविघ्नमस्तु ||

सुमुखश्च एकदंतश्च कपिलो गजकर्णकः |
लंबोदरश्च विकटो विघ्ननाशो गणाधिपः ||
धूम्रकेतुर्गणाध्यक्षो बालचन्द्रो गजाननः |
द्वादशैतानि नामानि यः पठेत् श्रुणुयादपि ||
विद्यारंभे विवाहे च प्रवेशे निर्गमे तथा |
संग्रामे संकटेचैव विघ्नः तस्य न जायते ||

(Whoever chants or hears these 12 names of Lord Ganesha will not have any obstacles in any of their endeavours)

शुक्लांबरधरं देवं शशिवर्णं चतुर्भुजम् |
प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्व विघ्नोपशांतये ||

सर्वमङ्गल माङ्गल्ये शिवे सर्वार्थ साधिके |
शरण्ये त्र्यंबके देवी नारायणि नमोऽस्तुते ||

(We completely surrender ourselves to that Goddess who embodies auspiciousness, who is full of auspicious-ness and who brings auspicousness to us)

सर्वदा सर्व कार्येषु नास्ति तेषां अमङ्गलम् |
येषां हृदिस्थो भगवान् मङ्गलायतनो हरिः ||

(When Lord Hari, who brings auspiciousness is situated in our hearts, then there will be no more inauspiciousness in any of our undertakings)

तदेव लग्नं सुदिनं तदेव ताराबलं चंद्रबलं तदेव |
विद्याबलं दैवबलं तदेव लक्ष्मीपतेः तेंघ्रिऽयुगं स्मरामि ||

(What is the best time to worship the Lord? When our hearts are at the feet of Lord Narayana, then the strength of the stars, the moon, the strength of knowledge and all the Gods will combine and make it the most auspicious time and day to worship the Lord)

लाभस्तेषां जयस्तेषां कुतस्तेषां पराजयः |
येषां इन्दिवरश्यामो हृदयस्थो जनार्दनः ||

(When the Lord is situated in a person's heart, he will always have profit in his work and victory in all that he takes up and there is no question of defeat for such a person)

विनायकं गुरुं भानुं ब्रह्माविष्णुमहेश्वरान् |
सरस्वतीं प्रणम्यादौ सर्व कार्यार्थ सिद्धये ||

(To achieve success in our work and to find fulfillment we should first offer our prayers to Lord Vinayaka and then to our teacher, then to the Sun God and to the holy trinity of Brahma, ViShNu and Shiva)

श्रीमद् भगवतो महापुरुषस्य विष्णोराज्ञया प्रवर्तमानस्य अद्य ब्रह्मणो द्वितीय परार्धे विष्णुपदे श्री श्वेतवराह कल्पे वैवस्वत मन्वन्तरे --------- देशे शालिवाहन शके वर्तमाने व्यवहारिके ------------ नाम संवत्सरे ---------------- आयणे --------------ऋतौ ---- -------------- मासे -------------- पक्षे ----- तिथौ ----- नक्षत्रे ----- वासरे सर्व ग्रहेषु यथा राशि स्थान स्थितेषु सत्सु एवं गुणविशेषेण विशिष्टायां शुभपुण्यतिथौ मम आत्मन श्रुतिस्मृति पुराणोक्त फलप्राप्यर्थं मम सकुटुम्बस्य क्षेम स्थैर्य आयुरारोग्य चतुर्विध पुरुषार्थ सिध्यर्थं अंगीकृत सरस्वती व्रतांगत्वेन संपादित सामग्रव्या सरस्वती प्रीत्यर्थं यथा शक्त्या यथा मिलिता उपचार द्रव्यैः श्री सूक्त पुराणोक्त मन्त्रैश्च ध्यान आवाहनादि षोडशोपचारे दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वती देवीं उद्दिश्य,

दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वती देवीं प्रीत्यर्थं पूजनं च देवी माहात्म्य मन्त्र पठनं करिष्ये ॥

इदं फलं मया देवि स्थापितं पुरतस्तव |
तेन मे सुफलावाप्तिर् भवेत् जन्मनि जन्मनि ||
(keep fruits in front of the Goddess)

----

५. षडङ्ग न्यास
(Purifying the body)

५.(१) कर न्यास
(Purifying the hands)

ॐ ह्रां | अंगुष्ठाभ्यायां नमः | हृदयाय नमः ||
(touch the thumbs)
ॐ ह्रीं | तर्जनीभ्यां नमः | शिरसे स्वाहाः ||
(touch both fore fingers)
ॐ ह्रूं | मध्यमाभ्यां नमः | शिखायै वषट् ||
(touch middle fingers)
ॐ ह्रैं | अनामिकाभ्यां नमः | कवचाय हुम् ||
(touch ring fingers)
ॐ ह्रौं | कनिष्ठिकाभ्यां नमः | नेत्रत्रयाय वौषट् ||
(touch little fingers)
ॐ ह्रः | करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः | अस्त्राय फट् ||
(touch palms and over sleeve of hands)

५.(२) दिग्बन्धन
(show mudras)

ॐ भूर्भुवस्वरोम् इति दिग्बन्धः |
(snap fingers, circle head clockwise and clap hands)
दिशो बद्नामि ||
(shut off all directions i|e| distractions so that we can concentrate on the Goddess)

----

६ गणपति पूजा

(To prevent any obstacle from disrupting an auspicious occasion, it is begun with the worship of Lord Ganapati|)

आदौ निर्विघ्नता सिध्यर्थं महा गणपति पूजनं करिष्ये |

ॐ गणानां त्वा शौनको गृत्समदो गणपतिर्जगती गणपत्यावाहने विनियोगः ||

(pour water)

ॐ गणानां त्वा गणपतिं हवामहे |
कविं कवीनामुपम श्रवस्तमं |
ज्येष्ठराज ब्रह्मणां ब्रह्मणस्पत |
आ नः शृण्वन्नूतिभिः सीदसादनं ||

भूः गणपतिं आवाहयामि |
भुवः गणपतिं आवाहयामि |
स्वः गणपतिं आवाहयामि |

ॐ भूर्भुवस्वः सांगं सपरिवारं
सायुधं सशक्तिकं महागणपतिं आवाहयामि |

(O great Ganapati come along with Riddhi, Buddhi, your entire family, all your weapons and might')

ॐ भूर्भुवस्वः महागणपतये नमः ध्यायामि| ध्यानम् समर्पयामि |
ॐ महागणपतये नमः | आवाहनं समर्पयामि |
ॐ महागणपतये नमः | आसनं समर्पयामि |
ॐ महागणपतये नमः | पाद्यं समर्पयामि |
ॐ महागणपतये नमः | अर्घ्यं समर्पयामि |
ॐ महागणपतये नमः | आचमनीयं समर्पयामि |
ॐ महागणपतये नमः | स्नानं समर्पयामि |
ॐ महागणपतये नमः | वस्त्रं समर्पयामि |
ॐ महागणपतये नमः | यज्ञोपवीतं समर्पयामि |
ॐ महागणपतये नमः | चंदनं समर्पयामि |
ॐ महागणपतये नमः | परिमल द्रव्यं समर्पयामि
ॐ महागणपतये नमः | पुष्पाणि समर्पयामि |
ॐ महागणपतये नमः | धूपं समर्पयामि |
ॐ महागणपतये नमः | दीपं समर्पयामि |
ॐ महागणपतये नमः | नैवेद्यं समर्पयामि |
ॐ महागणपतये नमः | ताम्बूलं समर्पयामि |
ॐ महागणपतये नमः | फलं समर्पयामि |
ॐ महागणपतये नमः | दक्षिणां समर्पयामि |
ॐ महागणपतये नमः | आर्तिक्यं समर्पयामि |

ॐ भूर्भुवस्वः महागणपतये नमः |
मन्त्रपुष्पं समर्पयामि |
ॐ भूर्भुवस्वः महागणपतये नमः |
प्रदक्षिणा नमस्कारान् समर्पयामि |

ॐ भूर्भुवस्वः महागणपतये नमः | छत्रं समर्पयामि |
ॐ महागणपतये नमः | चामरं समर्पयामि |
ॐ महागणपतये नमः | गीतं समर्पयामि |
ॐ महागणपतये नमः | नृत्यं समर्पयामि |
ॐ महागणपतये नमः | वाद्यं समर्पयामि |
ॐ महागणपतये नमः | सर्व राजोपचारान् समर्पयामि ||

|| अथ प्रार्थना ||

ॐ वक्रतुण्ड महाकाय कोटिसूर्य समप्रभ |

निर्विघ्नं कुरु मे देव सर्व कार्येषु सर्वदा ||

ॐ भूर्भुवस्वः महागणपतये नमः | प्रार्थनां समर्पयामि |

अनया पूजया विघ्नहर्ता महागणपतिः प्रीयताम् ||

(Offering of flowers - May Shri Mahaganapati, the vanquisher of all obstacles be appeased with this worship of mine', chanting thus water should be released)

----

७ दीप स्थापना

अथ देव्यै वाम भागे दीप स्थापनं करिष्ये |

अग्निर्नाग्निः समिध्यते कविर्ग्रहपतिर्युवा हव्यवात् जुवास्यः ||

(light the lamps)

----

८ भूमि प्रार्थना

(open palms and touch the ground.
first the earth (ground) on the right hand side (since the host performing the religious ceremony is facing the east, the hand touching the ground is in the southern direction) and then the earth on the left hand side, in front of oneself (that is the northern direction) should be touched. Energies from the south are distressing. To prevent them from causing distress, one offers obeisance to them by touching the earth. The energies from the north are however saluted as they are pleasant.)

महीध्यौः पृथिवीचन इमं यज्ञं मिमिक्षतां

पिप्रतान्नो भरीमभिः ||

----

९ धान्य राशि

ॐ औषधाय संवदंते सोमेन सहराज्ञ |

यस्मै कृणेति ब्राह्मणस्थं राजन् पारयामसि ||

(Touch the grains/rice/wheat)

---

१० कलश स्थापना

(Two small heaps of rice should be made on the ground amidst chanting mantras. Later, chanting the mantra two pots of either gold, silver, copper or unbroken earthen pots should be placed on these two heaps.)

ॐ आ कलशेषु धावति पवित्रे परिसिंच्यते

उक्तैर्यज्ञेषु वर्धते ||

(keep kalasha on top of rice pile)

ॐ इमं मे गङ्गे यमुने सरस्वती शुतुद्रि स्तोमं

सचता परुष्णया |

असिक्न्य मरुद्वृधे वितस्तयार्जीकीये श्रुणुह्या

सुषोमया ||

(fill kalasha with water)

ॐ गंधद्वारां दुराधर्षां नित्यपुष्टां करीषिणीं |

ईश्वरीं सर्वभूतानां तामिहोपह्वयेश्रियं ||

(sprinkle in/apply gandha to kalasha)

ॐ या फलिनीर्या अफला अपुष्पायाश्च पुष्पिणीः |

बृहस्पति प्रसोतास्थानो मंचत्वं ह सः ||

(put betel nut in kalasha)

ॐ सहिरत्नानि दाशुषुसुवाति सविता भगः |

तम्भागं चित्रमीमहे ||

(put jewels / washed coin in kalasha)

ॐ हिरण्यरूपः हिरण्य सन्द्रिग्पान्न पात्स्येदु हिरण्य

वर्णः |

हिरण्ययात् परियोनेर्निषद्या हिरण्यदा ददत्थ्यन्

नमस्मै ||

(put gold / daxina in kalasha)

ॐ काण्डात् काण्डात् प्ररोहंती परुषः परुषः परि

एवानो दूर्वे प्रतनु सहस्रेण शतेन च ||

(put duurva / karika)

ॐ अश्वत्थेवो निशदनं पर्णिवो वसतिश्कृत |

गो भाज इत्किला सथयत्स नवथ पूरुषं ||

(put five leaves in kalasha)

ॐ या फलिनीर्या अफला अपुष्पायाश्च पुष्पिणीः |

बृहस्पति प्रसोतास्थानो मंचत्वं ह सः ||

(place coconut on kalasha)

ॐ युवासुवासः परीवीतागात् स उश्रेयान् भवति जायमानः |

तं धीरासः कावयः उन्नयंति स्वाद्ध्यो स्वाद्ध्यो मनसा देवयंतः||

(tie cloth for kalasha)

ॐ पूर्णादर्वि परापत सुपूर्णा पुनरापत |

वस्ने व विक्रीणावः इषमूर्जं शतक्रतो ||

(decorate copper plate and ashhTadala with kuMkuM)

इति कलशं प्रतिष्ठापयामि ||

सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ||

---

११ वरुण पूजन

(On the second kalasha)

तत्वायामि शुनः शेपोः वरुण त्रिष्टुप् कलशे वरुणावाहने विनियोगः ||

ॐ तत्वायामि ब्रह्मणा वन्दमानस्तदा शास्ते यजमानो हविर्भिः |

आहेलमानो वरुणः बोध्युरुशं समान आयुः प्रमोषिः

ॐ भूर्भुवःस्वः वरुणाय नमः |चंदनं समर्पयामि ||

(add to kalasha)

ॐ भूर्भुवःस्वः | वरुणाय नमः | अक्षतान् समर्पयामि||

(add to kalasha)

ॐ भूर्भुवःस्वः | वरुणाय नमः | हरिद्रा कुंकुमं समर्पयामि ||

ॐ भूर्भुवःस्वः | वरुणाय नमः| धूपं समर्पयामि ||

ॐ भूर्भुवःस्वः | वरुणाय नमः| दीपं समर्पयामि ||

ॐ भूर्भुवःस्वः | वरुणाय नमः| नैवेद्यं समर्पयामि ||

ॐ भूर्भुवःस्वः | वरुणाय नमः |

सकल राजोपचारार्थे अक्षतान् समर्पयामि ||

अवते हेळो वरुण नमोभिरिव यज्ञेभिरीमहे हविर्भिः |

क्षयं नमस्मभ्यं सुरप्रचेता राजन् नेनांसि शिश्रथः कृतानि ||

वरुणाय नमः | मन्त्र पुष्पं समर्पयामि ||

प्रदक्षिणा नमस्कारान् समर्पयामि ||

अनया पूजया भगवान् श्री महा वरुण प्रीयताम् ||

सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ||

---

१२ कलश पूजन

(continue with second kalasha)

कलशस्य मुखे विष्णुः कण्ठे रुद्रः समाश्रितः |

मूले तत्र स्थितो ब्रह्मा मध्ये मातृगणाः स्मृताः ||

कुक्षौतु सागराः सर्वे सप्त द्वीपा वसुंधराः |

ऋग्वेदोथ यजुर्वेदः सामवेदोह्यथर्वणः ||

अंगैश्च सहिताः सर्वे कलशंतु समाश्रिताः |

अत्र गायत्री सावित्री शांति पुष्टिकरी तथा ||

आयान्तु देव पूजार्थं अभिषेकार्थ सिद्धये ||

ॐ सितासिते सरिते यत्र संगथे तत्राप्लुतासो दिवमुत्पतंति |

ये वैतन्वं विस्रजन्ति धीरास्ते जनासो अमृतत्त्वं भजन्ति ||

(Those who want to attain immortality take a dip in the confluence of the Ganges, yamuna and sarasvati rivers at the prayag. Let the water in this kalasha become like the water from the holy rivers)

|| कलशः प्रार्थनाः ||

कलशः कीर्तिमायुष्यं प्रज्ञां मेधां श्रियं बलम् |
योग्यतां पापहानिं च पुण्यं वृद्धिं च साधयेत् ||

(Let this kalasha increase our life span, presence of mind, intellect,wealth, strength and status, destroy our sins and increase our merits or puNya)

सर्व तीर्थमयो यस्मात् सर्व देवमयो यतः |
अतः हरिप्रियोऽसि त्वं पूर्णकुंभं नमोऽस्तुते ||
(All the holy waters, and all the Gods are now present in this kalasha| Our prostrations to this puurNakumbha which is hence dear to Lord Hari)

कलशदेवताभ्यो नमः |
सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ||

|| मुद्रा ||

(Show mudras as you chant)

निर्वीषी करणार्थे तार्क्ष मुद्रा | (to remove poison)
अमृती करणार्थे धेनु मुद्रा | (to provide nectar - amrit)
पवित्री करणार्थे शङ्ख मुद्रा | (to make auspicious)
संरक्षणार्थे चक्र मुद्रा | (to protect)
विपुलमाया करणार्थे मेरु मुद्रा | (to remove mAyA)

----

१३ शङ्ख पूजन

(pour water from kalasha to shaNkha add gandha flower)

शङ्खं चंद्रार्क दैवतं मध्ये वरुण देवताम् |
पृष्ठे प्रजापतिं विंद्याद् अग्रे गंगा सरस्वतीम् ||

त्वं पुरा सागरोत्पन्नो विष्णुना विधृतः करे |
नमितः सर्व देवैश्च पाञ्चजन्य नमोऽस्तुते ||

(This shaNkha has now become like the pAnchajanya, which has come out of the ocean and which is the hands of Lord MahaviShNu. Our prostrations to the pAnchajanya)

पाञ्चजन्याय विद्महे | पावमानाय धीमहि |
तन्नो शङ्खः प्रचोदयात् ||

शङ्खाय नमः |
सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ||

----

१४ घंटार्चना

(Pour drops of water from sha~Nkha on top of the bell apply gandha flower)

आगमार्थन्तु देवानां गमनार्थन्तु राक्षसाम् |
कुर्वे घंटारवं तत्र देवताह्वा लक्षणम् ||
ज्ञानथोऽज्ञानतोवापि कांस्य घंटान् नवादयेत् |
राक्षसानां पिशाचनां तद्देशे वसतिर्भवेत् |
तस्मात् सर्व प्रयत्नेन घंटानादं प्रकारयेत् ||

(When the bell is rung, knowingly or unknowingly, all the good spirits are summoned and all the evil spirits are driven away)

घंट देवताभ्यो नमः |
सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ||

(Ring the ghanTA)

----

१५ आत्मशुद्धि

(Sprinkle water from sha~Nkha on puja items and devotees)

अपवित्रः पवित्रो वा सर्वावस्थांगतोऽपि वा |
यः स्मरेत् पुंडरीकाक्षं सः बाह्याभ्यंतरः शुचिः ||

---

१६ षट् पात्र पूजा
(put tulasi leaves or axatAs in empty vessels)

वायव्ये अर्घ्यं |
नैऋत्ये पाद्यं |
ईशान्ये आचमनीयं |
आग्नेये मधुपर्कं |
पूर्वे स्नानीयं |
पश्चिमे पुनराचमनं |

---

१७ पञ्चामृत पूजा
(put tulasi leaves or axataas in vessels|
Panchamrit is nectar of five ingredients -
a mixture of milk, curds, clarified butter (ghee), honey and sugar)

क्षीरे मङ्गळायै नमः | (keep milk in the centre)
दधिनि गौर्यै नमः | (curd facing east)
घृते राजीवमुख्यै नमः | (Ghee to the south)
मधुनि शिवायै नमः | (Honey to west)
शर्करायां पार्वत्यै नमः | (Sugar to north)

---

१८ द्वारपालक पूजा

पूर्वद्वारे द्वारश्रियै नमः | धात्रे नमः| विधात्रे नमः|
दक्षिणद्वारे द्वारश्रियै नमः | चण्डाय नमः |
प्रचण्डाय नमः |
पश्चिमद्वारे द्वारश्रियै नमः | जयाय नमः |
विजयाय नमः |
उत्तरद्वारे द्वारश्रियै नमः | गङ्गायै नमः | यमुनायै नमः |

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः
द्वारपालक पूजां समर्पयामि ||

---

१९ पीठ पूजा

पीठस्य अधोभागे
आधारशक्त्यै नमः ||
आदिकूर्माय नमः ||
अनन्ताय नमः |
वराहाय नमः ||
स्वर्णवेदिकायै नमः ||
रत्नमंडपाय नमः ||
सिंहासनाय नमः ||
तन्मध्ये महा गौर्यै नमः |
पीठ पूजां समर्पयामि ||

---

२० दिग्पालक पूजा (start from east of kalasha or deity)

इंद्राय नमः,
अग्नये नमः,
यमाय नमः,
नैऋतये नमः,
वरुणाय नमः,

वायवे नमः,
कुबेराय नमः,
ईशानाय नमः,

इति दिग्पालक पूजां समर्पयामि

----

२१ प्राण प्रतिष्ठा

(hold flowers/axata in hand)

ध्यायेत् सत्यम् गुणातीतं गुणत्रय समन्वितं
लोकनाथं त्रिलोकेशं कौस्तुभाभरणं हरिम् ।
नीलवर्णं पीतवासं श्रीवत्सपदभूषितं
गोकुलानन्दं ब्रह्माध्यैरपि पूजितम् ॥

ॐ अस्य प्राण प्रतिष्ठापन महा मन्त्रस्य
ब्रह्मा विष्णु महेश्वरा ऋषयः ।
ऋग्यजुः सामाथर्वाणि छन्दांसि ।
सकलजगत्सृष्टिस्थिति संहारकारिणी
प्राणशक्तिः परा देवता ।
आं बीजम् । ह्रीं शक्तिः । क्रौम् कीलकम् ।
अस्यां मूर्तौ प्राण प्रतिष्ठापने विनियोगः ॥

॥ करन्यासः ॥

आं अंगुष्ठाभ्यां नमः ॥
ह्रीं तर्जनीभ्यां नमः ॥
क्रौं मध्यमाभ्यां नमः ॥
आं अनामिकाभ्यां नमः ॥
ह्रीं कनिष्ठिकाभ्यां नमः ॥

क्रौं करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः ॥

॥ अङ्ग न्यासः ॥

आं हृदयाय नमः ॥
ह्रीं शिरसे स्वाहाः ॥
क्रौं शिखायै वषट् ॥
आं कवचाय हुं ॥
ह्रीं नेत्रत्रयाय वौषट् ॥
क्रौं अस्त्राय फट् ॥
भूर्भुवस्वरोम् इति दिग्बन्धः ॥

रक्तांभोधिस्थ पोतोल्लसदरुणसरोजाधिरुढाकराब्जैः।
पाशं कोदंडमिक्षूद्भवमथ गुणमप्यंकुशं पंचबाणान्।।

बिभ्राणसृक्कपालं त्रिनयन लसितापी नवक्षोरुहाढ्या।
देवीबालार्कवर्णा भवतु सुखकरी प्राणशक्तिः परा नः।

लं पृथ्व्यात्मिकायै गन्धं समर्पयामि ।
हं आकाशात्मिकायै पुष्पैः पूजयामि ।
यं वायव्यात्मिकायै धूपमाघ्रापयामि ।
रं अग्न्यात्मिकायै दीपं दर्शयामि ।
वं अमृतात्मिकायै अमृत महानैवेद्यं निवेदयामि ।
सं सर्वात्मिकायै सर्वोपचारपूजां समर्पयामि ॥

आं ह्रीं क्रौम् क्रौम् ह्रीं आं ।
य र ल व श ष स ह ।
ॐ अहं सः सोऽहं सोऽहं अहं सः ॥

अस्यां मूर्ते प्राणः तिष्ठंतुः । अस्यां मूर्ते जीवः तिष्ठन्तु ।

अस्यां मूर्ते सर्वेन्द्रियाणि मनस्त्वत् चक्षुः
श्रोत्र जिह्वा घ्राणैः वाक्वाणि पादपायोपस्थानि
प्राण अपान व्यान उदान समान अत्रागत्य
सुखेन चिरं तिष्ठन्तु स्वाहाः ।
असुनीते पुनरस्मासु चक्षुवः पुनः प्राणमिहीनो
देहिभोगं ज्योक्ष क्षेम सूर्यमुच्चरन्तम् अनुमते
मृडयान स्वस्ति अमृतं वै प्राणा अमृतमापः
प्राणानेव यथा स्थानं उपह्वयेत् ॥

स्वामिन् सर्व जगन्माते यावत्पूजावसानकं
तावत्वम् प्रीतिभावेन बिम्बेस्मिन् (कलशेस्मिन्
प्रतिमायां) सन्निधिं कुरु ॥
इति प्राणं प्रतिष्ठापयामि ।
सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ॥

---

२३ ध्यानं

ॐ (repeat 15 times)

नीहारहारघनसारसुधाकराभां
कल्याणदां कनकचम्पकदामभूषाम्।
उत्तुङ्गपीनकुचकुंभमनोहराङ्गीं
वाणीं नमामि मनसा वचसा विभूत्यै॥

I meditate upon the form of Goddess Saraswati wearing garlands of gold and flowers, standing tall and high with very pleasing and fully developed body. I prostrate in mind and speech to such a splendour.

श्वेतपद्मासना देवी श्वेतगन्धानुलेपना।
अर्चिता मुनिभिः सर्वैर्ऋषिभिः स्तूयते सदा।
एवं ध्यात्वा सदा देवीं वाञ्छितं लभते नरः

शुक्लां ब्रह्मविचारसारपरमामाद्यां जगद्यापिनीं
वीणापुस्तकधारिणीमभयदां जाड्यान्धकारापहम्।
हस्ते स्फाटिकमालिकां विदधतीं पद्मासने संस्थितां
वन्दे तां परमेश्वरीं भगवतीं बुद्धिप्रदां शारदाम्

या कुन्देन्दुतुषारहारधवला या शुभ्रवस्त्रावृता
या वीणावरदण्डमंडितकरा या श्वेतपद्मासना।
या ब्रह्माच्युतशंकर प्रभृतिभिर्देवैः सदा वन्दिता
सा मां पातु सरस्वती भगवती निःशेषजाड्यापहा

सरस्वतीं सत्यवासां सुधांशुसमविग्रहाम् ।
स्फटिकाक्षस्त्रजं पद्मं पुस्तकंच शुकं करैः ॥

चतुर्भिर्दधतीं देवीं चन्द्रबिंबसमाननाम् ।
वल्लभामखिलार्थानां वल्लकीवादनप्रियाम् ॥

भारतीं भावये देवीं भाषाणामधिदेवताम् ।
भावितां हृदये सद्भिर्भामिनीं परमेष्ठिनः ॥

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । ध्यानात् ध्यानं समर्पयामि

---

२४ आवाहनं

(hold flowers in hand)

चतुर्भुजां चन्द्रवर्णां चतुराननवल्लभाम् ।
आवाहयामि वाणि त्वामाश्रितार्ति विनाशनीम् ॥

I invoke Saraswati who is resembling moon and has four hands, is the consort of four headed Brahma. O! saraswati, You are the destroyer of all afflictions of your devotees.

(Place a flower at the feet of the Deity)

अस्मिन् पुस्तकमण्डले दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वतीं आवाहयामि ॥

(offer flowers to Goddess)

आवाहितो भव | स्थापितो भव | सन्निहितो भव | सन्निरुद्धो भव | अवकुण्ठितो भव | सुप्रीतो भव | सुप्रसन्नो भव | सुमुखो भव | वरदो भव |
प्रसीद प्रसीद ||

(show mudras to Goddess)

---

२५ आसनं

आसनं संगृहाणेदमामिते सकलामरैः ।
आद्यते सर्वमुनिभिरार्तिदे सुरवैरिणाम् ॥

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । आसनं समर्पयामि ॥

(Kindly accept the seat, I offer You, O! Saraswati, who is worshipped by all Devas and Yogis and who is terror to Asuraas. - offer flowers/axatha)

---

२६ पाद्यं

(offer water)

पाद्यमाद्यन्त शून्यायै वेद्यायै वेदवादिभिः ।
दास्यामि वाणि वरदे देवराजसमर्चिते ॥

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । पाद्यं समर्पयामि ॥

May I offer water (to wash your feet) to you, Vaani, who is endless and who is cognizable only by the masters of Veda

(Take a spoon of water to the feet of the Deity , and pour it into Arghya vessel)

---

२७ अर्घ्यं

(offer water)

अघहन्त्रि गृहाणेदं अर्घ्यं अष्टांग संयुतम् ।
अंबाखिलानां जगतां अंबुजासन सुन्दरि ॥

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । अर्घ्यं समर्पयामि ॥

May I offer you Arghyam (water to wash hands), enriched with eight ingredients, O! Amba, who is the destroyer of all sins, the most beautiful in all of the worlds.

(Take a spoon of water to the Diety and discharge into Arghya Vessel)

---

२८ आचमनीयं

(offer water or axathaa/ leave/flower)

आचम्यतां तोयमिदं आश्रितार्थ प्रदायिनि ।
आत्मभूवदनावासे आधिहारिणि ते नमः ॥

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । आचमनीयं समर्पयामि ॥

May I offer water for Aachamana to you, O!Saraswati, who bestows all the aspirations of those who depend on you, who resides on the tongue of Brahma, the Creator and who destroys all the afflictions of devotees.

(Take a spoon of water to the Diety and dispose into the Arghya vessel)

---

२९ मधुपर्कम्

मधुपर्कं गृहाणेदं मधुसूदन वन्दिते ।
मन्दस्मिते महादेवि महादेव समर्चिते ॥

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । मधुपर्कं समर्पयामि ॥

---

३०. १ पञ्चामृत स्नानं

३०. १. १ पय स्नानं (milk bath)

ॐ आप्याय स्व स्वसमेतुते ।
विश्वतः सोमवृष्ण्यं भवावाजस्य संगथे ।।
कामधेनु समुद्भूतं देवर्षि पित्रतृप्तिदम् ।
पयो ददामि देवेशि स्नानर्थं प्रतिगृह्यताम् ।।

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । पयः स्नानं समर्पयामि ।।
पयः स्नानानंतर शुद्धोदक स्नानं समर्पयामि ।।
सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ।।

---

३०. १. २ दधि स्नानं (curd bath)

ॐ दधिक्राव्णो अकारिषं जिष्णोरश्वस्यवाजिनः ।
सुरभिनो मुखाकरत् प्राण आयुंषि तारिषत् ।।

चन्द्र मन्डल सम्काशं सर्व देव प्रियं हि यत् ।
स्नानार्थं ते प्रयच्छामि प्रीत्यर्थं प्रतिगृह्यताम्।।

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । दधि स्नानं समर्पयामि ।।
दधि स्नानानंतर शुद्धोदक स्नानं समर्पयामि ।।
सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ।।

---

३०. १. ३ घृत स्नानं (ghee bath)

ॐ घृतं मिमिक्षे घृतमस्य योनिर्घृते श्रितो घृतंवस्यधाम
अनुष्ठधमावह मादयस्व स्वाहाकृतं वृषभ वक्षिहव्यं।।
आज्यं सुरानां आहारं आज्यं यज्ञे प्रतिष्ठितम् ।
आज्यं पवित्रं परमं स्नानार्थं प्रतिगृह्यताम् ।।

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । घृत स्नानं समर्पयामि ।।
घृत स्नानानंतर शुद्धोदक स्नानं समर्पयामि ।।

सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ।।

---

३०. १. ४ मधु स्नानं (honey bath)

ॐ मधुवात ऋतायते मधुक्षरंति सिन्धवः माध्विनः संतोष्वधीः
मधुनक्ता मुतोषसो मधुमत् पार्थिवं रजः मधुद्यौ रस्तुनः पिता
मधुमान्नो वनस्पतिर् मधुमाँ अस्तु सूर्यः
माध्वीर्गावो भवंतु नः ॥
सर्वौषधि समुत्पन्नं पीयुष सदृशं मधु ।
स्नानार्थं मया दत्तं गृहाण परमेश्वर ।।
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । मधु स्नानं समर्पयामि ।।
मधु स्नानानंतर शुद्धोदक स्नानं समर्पयामि ।।
सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ।।

---

३०. १. ५ शर्करा स्नानं (sugar bath)

ॐ स्वाधुः पवस्य दिव्याय जन्मने
स्वादुरिन्द्राय सुहवीतु नाम्ने
स्वादुर्मित्राय वरुणाय वायवे
बृहस्पतये मधुमाँ अदाभ्यः ॥

इक्षु दण्डात् समुत्पन्ना, रसस्निग्धतरा शुभा
शर्करेयं मया दत्ता, स्नानार्तं प्रतिगृह्यताम्

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । शर्करा स्नानं समर्पयामि ।।
शर्करा स्नानानंतर शुद्धोदक स्नानं समर्पयामि ।।
सकल पूजार्थे अक्षतान् समर्पयामि ।।

---

३०. २ नारिकेलोदक स्नानं (Coconut water bath)

गंगा सरस्वती रेवा कावेरी नर्मदा जलैः ।
स्थापितासि मया देवि तथा शान्तिं कुरुश्व मे ।।
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । नारिकेलोदक स्नानं समर्पयामि ।।

---

३०. ३ गंधोदक स्नानं (Sandlewood water bath)

ॐ गंधद्वारां दुराधर्शां नित्य पुष्पां करीषिणीं ।
ईश्वरीं सर्व भूतानां तामि होप व्हयेश्रियं ॥
हरि चंदन संभूतं हरि प्रीतेश्च गौरवात् ।
सुरभि प्रिय गोविन्द गंध स्नानाय गृह्यतां ॥

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । गंधोदक स्नानं समर्पयामि ॥

---

३०. ४ अभ्यंग स्नानं (Perfumed Oil bath)

ॐ कनिक्रदज्ज्वनुशं प्रभ्रुवान. इयर्थिर्वाचमरितेव नावं ।
सुमंगलश्च शकुने भवासि मात्वा काचिदभिभाविश्व्या विदत ॥
अभ्यंगार्थं सुन्दरी देवि तैलं पुष्पादि संभवं ।
सुगंध द्रव्य संमिश्रं संगृहाण जगन्माते ॥

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । अभ्यंग स्नानं समर्पयामि.

---

३०. ५ अंगोद्वर्तनकं (To clean the body)

अंगोद्वर्तनकं देवी कस्तूर्यादि विमिश्रितं ।

लेपनार्थं गृहाणेदं हरिद्रा कुंकुमैर्युतं ॥

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । अंगोद्वर्तनं समर्पयामि ॥

---

३०. ६ उष्णोदक स्नानं (Hot water bath)

नाना तीर्थादाहृतं च तोयमुष्णं मयाकृतं ।
स्नानार्थं च प्रयश्चमे स्वीकुरुश्व दयानिधे ॥

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । उष्णोदक स्नानं समर्पयामि ॥

---

३१ शुद्धोदक स्नानं (Pure water bath)
sprinkle water all around
ॐ आपोहिष्टा मयो भुवः | ता न ऊर्जे दधातन |
महेरणाय चक्षसे | यो वः शिवतमो रसः
तस्यभाजयते ह नः |
उशतीरिव मातरः | तस्मा अरंगमामवो |
यस्य क्षयाय जिन्वथ | आपो जनयथा च नः ||

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | शुद्धोदक स्नानं समर्पयामि||
(after sprinkling water around throw one tulsi leaf to the north)

---

३२ महा अभिषेकः
(Sound the bell pour water from kalasha)
श्री सूक्त

हिरण्यवर्णां हरिणीं सुवर्णरजतस्रजाम् |
चन्द्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो ममावह || १.|

तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम् |
यस्यां हिरण्यं विन्देयं गामश्वं पुरुषानहम् || २ ||

अश्वपूर्वां रथमध्यां हस्तिनादप्रमोदिनीम् |
श्रियं देवीमुपह्वये श्रीर्मा देवी जुषताम् || ३ ||

कांसोस्मि तां हिरण्यप्राकारामार्द्रां ज्वलन्तीं तृप्तां तर्पयन्तीम् |
पद्मेस्थितां पद्मवर्णां तामिहोपह्वये श्रियम् || ४ ||
चन्द्रां प्रभासां यशसा ज्वलंतीं श्रियं लोके देवजुष्टामुदाराम् |
तां पद्मिनीमीं शरणमहं प्रपद्येऽलक्ष्मीर्मे नश्यतां त्वां वृणे || ५ ||

आदित्यवर्णे तपसोऽधिजातो वनस्पतिस्तव वृक्षोऽथ बिल्वः |
तस्य फलानि तपसानुदन्तुमायान्तरायाश्च बाह्या अलक्ष्मीः || ६ ||

उपैतु मां देवसखः कीर्तिश्च मणिना सह |
प्रादुर्भूतोऽस्मि राष्ट्रेस्मिन्कीर्तिमृद्धिं ददातु मे || ७ ||

क्षुत्पिपासामलां ज्येष्ठामलक्ष्मीं नाशयाम्यहम् |
अभूतिमसमृद्धिं च सर्वां निर्णुदमे गृहात् || ८ ||

गन्धद्वारां दुराधर्षां नित्यपुष्टां करीषिणीम् |
ईश्वरीं सर्वभूतानां तामिहोपह्वये श्रियम् || ९ ||

मनसः काममाकूतिं वाचः सत्यमशीमहि |
पशूनां रूपमन्नस्य मयि श्रीः श्रयतां यशः || १० ||

कर्दमेन प्रजाभूतामयि सम्भवकर्दम |
श्रियं वासय मे कुले मातरं पद्ममालिनीम् || ११ ||

आपः सृजन्तु स्निग्धानि चिक्लीतवसमे गृहे |
निचदेवीं मातरं श्रियं वासय मे कुले || १२ ||
आर्द्रां पुष्करिणीं पुष्टिं सुवर्णां हेममालिनीम् |
सूर्यां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह || १३ ||

आर्द्रां यःकरिणीं यष्टिं पिङ्गलां पद्ममालिनीम् |
चन्द्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह || १४ ||

तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम् |
यस्यां हिरण्यं प्रभूतं गावोदास्योश्वान्विन्देयं
पुरुषानहम् || १५ ||

यः शुचिः प्रयतो भूत्वा जुहुयादाज्यमन्वहम् |
सूक्तं पञ्चदशर्चं च श्रीकामः सततं जपेत् || १६ ||

पद्मानने पद्म ऊरू पद्माक्षी पद्मसम्भवे |
तन्मेभजसि पद्माक्षी येन सौख्यं लभाम्यहम् || १७||

अश्वदायी गोदायी धनदायी महाधने |
धनं मे जुषतां देवि सर्वकामांश्च देहि मे || १८ ||

पद्मानने पद्मविपद्मपत्रे पद्मप्रिये पद्मदलायताक्षि|
विश्वप्रिये विश्वमनोनुकूले त्वत्पादपद्मं मयि
संनिधत्स्व || १९ ||

पुत्रपौत्रं धनं धान्यं हस्त्यश्वादिगवेरथम् |
प्रजानां भवसि माता आयुष्मन्तं करोतु मे || २० ||

धनमग्निर्धनं वायुर्धनं सूर्यो धनं वसुः |
धनमिन्द्रो बृहस्पतिर्वरुणं धनमस्तु ते || २१ ||
वैनतेय सोमं पिब सोमं पिबतु वृत्रहा |
सोमं धनस्य सोमिनो मह्यं ददातु सोमिनः || २३ ||

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | श्री सूक्त स्नानं समर्पयामि||
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | महाअभिषेक स्नानं समर्पयामि||

---

३३ प्रतिष्ठापना

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः ‖ (repeat 12 times)
| सुप्रतिष्ठमस्तु ||

---

३४ वस्त्र

(offer two pieces of cloth for the Goddess)

दुकूलद्वितयं देवि दुरितापहवैभवे ।
विधिप्रिये गृहाणेदं सुधानिधिसमं शिवे ।

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । वस्त्रयुग्मं समर्पयामि ॥
May I offer you two auspicous silk clothes, O! the Consort of Brahma, who destroys all afflictions. (Place two flowers on the godess.)

३५.१ कंचुकी

नवरत्नाभिर्दधां सौवर्णैश्चैव तंतुभिः ।
निर्मितां कंचुकीं भक्त्या गृहाण परमेश्वरी ।।
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । कंचुकीं समर्पयामि ।।

३५.२ कण्ठ सूत्र

मांगल्य तंतुमणिभिः मुक्तैश्चैव विराजितं |
सौमंगल्याभिवृध्यर्थं कंठसूत्रं ददामिते ||
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः |कंठसूत्रं समर्पयामि||

३५.३ पट्टसूत्रं

पट्टसूत्रं भव्यं दिव्यं स्वर्णपूर्ण कृतीयतम्|
सौमंगल्याभिवृद्यर्थं पत्तसूत्रं ददामि ते||

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः |पट्टसूत्रं समर्पयामि||

३५.४ हरिद्रा

हरिद्रा रंजिते देवी सुख सौभाग्य दायिनी |
हरिद्रां ते प्रदास्यामि गृहाण परमेश्वरि ||

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | हरिद्रा समर्पयामि||

३५.५ कुंकुम

कुंकुमं कामदं दिव्यं कामिनी काम संभवं |
कुंकुमार्चिते देवी सौभाग्यार्थं प्रतिगृह्यतां ||
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | कुंकुमं समर्पयामि||

३५.६ कज्जल

सुनील भ्रमराभसं कज्जलं नेत्र मण्डनं |
मया दत्तं इदं भक्त्या कज्जलं प्रतिगृह्यतां ||
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | कज्जलं समर्पयामि ||

३५.७ सिंदूर

विद्युत् कृशानु संकाशं जपा कुसुमसन्निभं |
सिन्दूरंते प्रदास्यामि सौभाग्यं देहि मे चिरं ||
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | सिन्दूरं समर्पयामि ||

३५.८ कङ्कणं

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः |कङ्कणं समर्पयामि||

---

३५. ९ नाना आभरणं

वर्णरूपे गृहाणेदं स्वर्णवर्य परिष्कृतम् ।
अर्णवोद्धृत रत्नाढ्यं कर्णभूषादि भूषणम् ॥

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । नाना आभरणानि समर्पयामि ||

---

३५. १० ताडपत्राणि

ताडपत्राणि दिव्याणि विचित्राणि शुभानि च |
कराभरणयुक्तानि मातस्तत्प्रतिगृह्यतां ||
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | ताडपत्राणि समर्पयामि ||

---

३५. ११ नाना परिमल द्रव्य

नाना सुगन्धिकम् द्रव्यम् चूर्णिकृत्य प्रयत्नतः ।
ददामि ते नमस्तुभ्यं, प्रीत्यर्तं प्रतिगृह्यतां ||

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | नाना परिमल द्रव्यं समर्पयामि ||

---

३६ यज्ञोपवीत

उपवीतं गृहाणेदं उपमाशून्यवैभवे ।
हिरण्यगर्भमहिषि हिरण्मयगुणैः कृतम् ।

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । यज्ञोपवीतं समर्पयामि ॥

---

३७ गंध

अन्धकारिप्रियाराध्ये गन्धमुत्तम सौरभम् ।
गृहाण वाणि वरदे गन्धर्व परिपूजिते ॥

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । गंधं समर्पयामि ॥

May I offer sandal paste to you, O! Vaani, who is worshipped by Shiva and Gandharvas.

(Offer sandal paste or flower in leiu of, to the Deity)

---

३८ अक्षत

अक्षतांस्त्वं गृहाणेमानहता नमरार्चिते ।
अक्षतेऽद्भुतरूपाढ्ये यक्षराजादिवन्दिते ॥

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । अक्षतान् समर्पयामि ॥

---

३९ पुष्प

पुन्नाग जाती मल्लयादि पुष्पजातं गृहाण मे ।
पुमर्थदायिनि परे पुस्तकाढ्य करांबुजे ॥

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । पुष्पाणि समर्पयामि ॥

May I offer flowers to you, O! devi, who holds the book in the hand and who is the bestower of aspirations of men.

(Place flowers at the feet of the Deity)

---

४० नाना अलंकार

कटि सूताङ्गुली येच कुण्डले मुकुठं तथा |
वनमालां कौस्तुभं च गृहाण सुलोचनि ||
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | नाना अलंकारान् समर्पयामि||

---

४१ अथ अङ्गपूजा

ॐ पावनायै नमः | पादौ पूजयामि ||
ॐ गिरे नमः | गुल्फौ पूजयामि ||

ॐ जगद्वन्द्यायै नमः । जंघै पूजयामि ॥
ॐ जलजासनायै नमः । जानुनी पूजयामि ॥
ॐ उत्तमायै नमः । ऊरून् पूजयामि ॥
ॐ कमलासनप्रियायै नमः । कटिं पूजयामि ॥
ॐ नानाविद्यायै नमः । नाभिं पूजयामि ॥
ॐ वाण्यै नमः । वक्षस्थलं पूजयामि ॥
ॐ कुरंगाक्ष्यै नमः । कुचौ पूजयामि ॥
ॐ कलारूपिण्यै नमः । कंठं पूजयामि ॥
ॐ भाषायै नमः । बाहून् पूजयामि ॥
ॐ चिरन्तनायै नमः । चिबुकं पूजयामि ॥
ॐ मुग्धस्मितायै नमः । मुखं पूजयामि ।
ॐ लोलेक्षणायै नमः । लोचनं पूजयामि ॥
ॐ कलायै नमः । ललाटं पूजयामि ॥
ॐ वर्णरूपायै नमः । कर्णौ पूजयामि ॥
ॐ करुणायै नमः । कचान् पूजयामि ॥
ॐ शिवायै नमः । शिरः पूजयामि ॥
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । सर्वाङ्गाणि पूजयामि ॥

---

४२ अथ (नवशक्ति पूजा)

worship of nine powers

ॐ मेधायै नमः (intelligence)
ॐ श्रियाऐ नमः (wealth, affluence)
ॐ स्म्रित्यै नमः (memory)
ॐ प्रभायै नमः (effulgence)
ॐ पद्मायै नमः (fortune)
ॐ विद्यैश्वर्यै नमः (supreme knowledge)
ॐ प्रज्ञायै नमः (wisdom)
ॐ धृत्यै नमः (steady or firmminded)

---

४३ अथ पुष्प पूजा

ॐ कामरूपायै नमः । करवीर पुष्पं समर्पयामि ॥
ॐ जटिलायै नमः । जाजी पुष्पं समर्पयामि ॥
ॐ चण्डिकायै नमः । चम्पक पुष्पं समर्पयामि ॥
ॐ विद्यारूपायै नमः । वकुल पुष्पं समर्पयामि ॥
ॐ शास्त्ररूपिण्यै नमः । शतपत्र पुष्पं समर्पयामि ॥

ॐ कालरात्र्यै नमः । कल्हार पुष्पं समर्पयामि ॥
ॐ सौम्यायै नमः । सेवन्तिका पुष्पं समर्पयामि ॥
ॐ महाभद्रायै नमः । मल्लिका पुष्पं समर्पयामि ॥
ॐ सरस्वत्यै नमः । इरुवंतिका पुष्पं समर्पयामि ॥
ॐ ज्ञानमुद्रायै नमः । गिरिकर्णिका पुष्पं समर्पयामि ॥

ॐ अम्बिकायै नमः । आथसी पुष्पं समर्पयामि ॥
ॐ पद्माक्ष्यै नमः । पारिजात पुष्पं समर्पयामि ॥
ॐ परायै नमः । पुन्नाग पुष्पं समर्पयामि ॥
ॐ कलाधरायै नमः । कुन्द पुष्पं समर्पयामि ॥
ॐ महाबलायै नमः । मालति पुष्पं समर्पयामि ॥

ॐ कान्तायै नमः । केतकी पुष्पं समर्पयामि ॥
ॐ महाफलायै नमः । मन्दार पुष्पं समर्पयामि ॥
ॐ पद्मलोचनायै नमः । पातली पुष्पं समर्पयामि॥
ॐ वाण्यै नमः । अशोक पुष्पं समर्पयामि ॥
ॐ पद्मनिलयायै नमः । पूग पुष्पं समर्पयामि ॥

ॐ दिव्याङ्गायै नमः । दादिमा पुष्पं समर्पयामि ॥
ॐ देव्यै नमः । देवदारु पुष्पं समर्पयामि ॥

ॐ सुवासिन्यै नमः । सुगन्ध राज पुष्पं समर्पयामि॥
ॐ कामप्रदायै नमः । कमल पुष्पं समर्पयामि ॥

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः| पुष्पपूजां समर्पयामि॥

---

४४ अथ पत्र पूजा

ॐ सरस्वत्यै नमः । तुलसी पत्रं समर्पयामि ॥
ॐ महाभद्रायै नमः । जाजी पत्रं समर्पयामि ॥
ॐ महामायायै नमः । चम्पका पत्रं समर्पयामि ॥
ॐ वरप्रदायै नमः । बिल्व पत्रं समर्पयामि ॥
ॐ श्रीप्रदायै नमः । दूर्वायुग्मं समर्पयामि ॥

ॐ पद्मनिलयायै नमः । सेवन्तिका पत्रं समर्पयामि॥
ॐ पद्माक्ष्यै नमः । मरुग पत्रं समर्पयामि ॥
ॐ पद्मवक्त्रकायै नमः । दवन पत्रं समर्पयामि ॥
ॐ शिवानुजायै नमः । करवीर पत्रं समर्पयामि ॥
ॐ पुस्तकभृते नमः । विष्णु क्रान्ति पत्रं समर्पयामि॥

ॐ ज्ञानमुद्रायै नमः । माचि पत्रं समर्पयामि ॥
ॐ रमायै नमः । मल्लिका पत्रं समर्पयामि ॥
ॐ परायै नमः । इरुवन्तिका पत्रं समर्पयामि ॥
ॐ कामरूपायै नमः । अपामार्ग पत्रं समर्पयामि ॥
ॐ महाविद्यायै नमः । पारिजात पत्रं समर्पयामि ॥

ॐ महापातक नाशिन्यै नमः । दाडिमा पत्रं समर्पयामि ॥
ॐ महाश्रयायै नमः । बदरी पत्रं समर्पयामि ॥
ॐ मालिन्यै नमः । देवदारु पत्रं समर्पयामि ॥
ॐ महाभोगायै नमः । शामी पत्रं समर्पयामि ॥
ॐ महाभुजायै नमः । आम्र पत्रं समर्पयामि ॥

ॐ महाभागायै नमः । मन्दार पत्रं समर्पयामि ॥
ॐ महोत्साहायै नमः । वट पत्रं समर्पयामि ॥
ॐ दिव्याङ्गायै नमः । कमल पत्रं समर्पयामि ॥
ॐ सुरवन्दितायै नमः । वेणु पत्रं समर्पयामि ॥

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । पत्रपूजां समर्पयामि ॥

---

४५ Katha - Devi Mahatmyam

---

४६ अष्टोत्तर पूजा (chant dhyAna shloka)

नमस्ते शारदे देवि काश्मीरपुरवासिनि ।
त्वामहं प्रार्थये नित्यं विद्यादानं च देहि मे ॥ १ ॥

I prostrate to Shaaradaa, the resident of kaashmira pura. I pray daily for you to grant me wisdom and knowledge.

(light the incense stick and play in a circular motion three times or place a flower in lieu of)

या श्रद्धा धारणा मेधा वाग्देवी विधिवल्लभा ।
भक्तजिह्वाग्रसदना शमादिगुणदायिनी ॥ २॥

नमामि यामिनीं नाथ लेखालङ्कृतकुन्तलाम् ।
भवानीं भवसन्तापनिर्वापणसुधानदीम् ॥ ३॥
भद्रकाल्यै नमो नित्यं सरस्वत्यै नमो नमः ।
वेदवेदाङ्गवेदान्तविद्यास्थानेभ्य एव च ॥ ४॥
ब्रह्मस्वरूपा परमा ज्योतिरूपा सनातनी ।
सर्वविद्याधिदेवी या तस्यै वाण्यै नमो नमः ॥५॥
यया विना जगत्सर्वं शश्वज्जीवन्मृतं भवेत् ।
ज्ञानाधिदेवी या तस्यै सरस्वत्यै नमो नमः ॥६॥
यया विना जगत्सर्वं मूकमुन्मत्तवत्सदा ।
या देवी वागधिष्ठात्री तस्यै वाण्यै नमो नमः ॥७॥

ॐ सरस्वत्यै नमः ।
ॐ महाभद्रायै नमः ।
ॐ महामायायै नमः ।
ॐ वरप्रदायै नमः ।
ॐ श्रीप्रदायै नमः ।
ॐ पद्मनिलयायै नमः ।
ॐ पद्माक्ष्यै नमः ।
ॐ पद्मवक्त्रकायै नमः ।
ॐ शिवानुजायै नमः ।
ॐ पुस्तकभृते नमः ।

ॐ ज्ञानमुद्रायै नमः ।
ॐ रमायै नमः ।
ॐ परायै नमः ।
ॐ कामरूपायै नमः ।
ॐ महाविद्यायै नमः ।
ॐ महापातक नाशिन्यै नमः ।
ॐ महाश्रयायै नमः ।

ॐ मालिन्यै नमः ।
ॐ महाभोगायै नमः ।
ॐ महाभुजायै नमः ।

ॐ महाभागायै नमः ।
ॐ महोत्साहायै नमः ।
ॐ दिव्याङ्गायै नमः ।
ॐ सुरवन्दितायै नमः ।
ॐ महाकाल्यै नमः ।
ॐ महापाशायै नमः ।
ॐ महाकारायै नमः ।
ॐ महांकुशायै नमः ।
ॐ पीतायै नमः ।
ॐ विमलायै नमः ।

ॐ विश्वायै नमः ।
ॐ विद्युन्मालायै नमः ।
ॐ वैष्णव्यै नमः ।
ॐ चन्द्रिकायै नमः ।
ॐ चन्द्रवदनायै नमः ।
ॐ चन्द्रलेखाविभूषितायै नमः ।
ॐ सावित्यै नमः ।
ॐ सुरसायै नमः ।
ॐ देव्यै नमः ।
ॐ दिव्यालंकारभूषितायै नमः ।

ॐ वाग्देव्यै नमः ।
ॐ वसुदायै नमः ।
ॐ तीव्रायै नमः ।

ॐ महाभद्रायै नमः ।
ॐ महाबलायै नमः ।
ॐ भोगदायै नमः ।
ॐ भारत्यै नमः ।
ॐ भामायै नमः ।
ॐ गोविन्दायै नमः ।
ॐ गोमत्यै नमः ।

ॐ शिवायै नमः ।
ॐ जटिलायै नमः ।
ॐ विन्ध्यावासायै नमः ।
ॐ विन्ध्याचलविराजितायै नमः ।
ॐ चण्डिकायै नमः ।
ॐ वैष्णव्यै नमः ।
ॐ ब्राह्मयै नमः ।
ॐ ब्रह्मज्ञानैकसाधनायै नमः ।
ॐ सौदामन्यै नमः ।
ॐ सुधामूर्त्यै नमः ।

ॐ सुभद्रायै नमः ।
ॐ सुरपूजितायै नमः ।
ॐ सुवासिन्यै नमः ।
ॐ सुनासायै नमः ।
ॐ विनिद्रायै नमः ।
ॐ पद्मलोचनायै नमः ।
ॐ विद्यारूपायै नमः ।
ॐ विशालाक्ष्यै नमः ।
ॐ ब्रह्मजायायै नमः ।
ॐ महाफलायै नमः ।

ॐ त्रयीमूर्तये नमः ।
ॐ त्रिकालज्ञायै नमः ।
ॐ त्रिगुणायै नमः ।
ॐ शास्त्ररूपिण्यै नमः ।
ॐ शंभासुरप्रमथिन्यै नमः ।
ॐ शुभदायै नमः ।
ॐ स्वरात्मिकायै नमः ।
ॐ रक्तबीजनिहन्त्र्यै नमः ।
ॐ चामुण्डायै नमः ।
ॐ अम्बिकायै नमः ।

ॐ मुण्डकायप्रहरणायै नमः ।
ॐ धूम्रलोचनमदनायै नमः ।
ॐ सर्वदेवस्तुतायै नमः ।
ॐ सौम्यायै नमः ।
ॐ सुरासुर नमस्कृतायै नमः ।
ॐ कालरात्र्यै नमः ।
ॐ कलाधरायै नमः ।
ॐ रूपसौभाग्यदायिन्यै नमः ।
ॐ वाग्देव्यै नमः ।
ॐ वरारोहायै नमः ।

ॐ वाराह्यै नमः ।
ॐ वारिजासनायै नमः ।
ॐ चित्रांबरायै नमः ।
ॐ चित्रगन्धायै नमः ।
ॐ चित्रमाल्यविभूषितायै नमः ।
ॐ कान्तायै नमः ।

ॐ कामप्रदायै नमः ।
ॐ वन्द्यायै नमः ।
ॐ विद्याधरसुपूजितायै नमः ।
ॐ श्वेताननायै नमः ।

ॐ नीलभुजायै नमः ।
ॐ चतुर्वर्गफलप्रदायै नमः ।
ॐ चतुरानन साम्राज्यायै नमः ।
ॐ रक्तमध्यायै नमः ।
ॐ निरंजनायै नमः ।
ॐ हंसासनायै नमः ।
ॐ नीलजङ्घायै नमः ।
ॐ ब्रह्मविष्णुशिवात्मिकायै नमः ।

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः ॥ अष्टोत्तर पूजां समर्पयामि ॥

---

४७ धूपं

दशांग गुग्गुलं धूपं चन्दनागरु संयुतम् ।
समर्पितं मया भक्त्या महादेवि प्रतिगृह्यताम् ॥

वनस्पति रसोद्भूतो गन्धाड्यो गन्ध उत्तमः ।
धूपम्-दास्यामि देवेशि भवानि प्रतिगृह्यताम् ॥

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । धूपं आघ्रापयामि॥

---

४८ दीपं

घृतवर्तिसमायुक्तं महातेजो महोज्ज्वलम् ।
दीपं दास्यामि देवेशि सुप्रीता भव सर्वदा ॥
साज्यं त्रिवर्ति संयुक्तं वह्निना योजितुम् मया ।
गृहाण मङ्गलं दीपं वरदे भक्त वत्सले ॥
अक्षसूत्राङ्कुशधरा पाशपुस्तकधारिणी ।
मुक्ताहारसमायुक्ता वाचि तिष्ठतु मे सदा ॥
O! Saraswati, who is holding a noose, a book, and a rosary, please reside always on my tongue.

(play a lighted wick in a circular motion three times)
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । दीपं दर्शयामि ॥

---

४९ नैवेद्यं

(dip finger in water and write a square and 'shrii' mark inside the square. Place naivedya on 'shrii'. remove lid and sprinkle water around the vessel; place in each food item one washed leaf or flower or akshata)

ॐ शारदायै विद्महे । वाग्देवी च धीमहि ।
तन्नो सरस्वती प्रचोदयात् ॥
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः ।
(show mudras) ;

निर्वीषी करणार्थे तार्क्ष मुद्रा ।
अमृती करणार्थे धेनु मुद्रा ।
पवित्री करणार्थे शंख मुद्रा ।
संरक्षणार्थे चक्र मुद्रा ।
विपुलमाय करणार्थे मेरु मुद्रा ।

(Touch naivedya and chant 9 times)'ॐ'
ॐ सत्यंतवर्तेन परिषिंचामि

(sprinkle water around the naivedya)
भोः! देवी भोजनार्थं आगच्छादि विज्ञाप्य |
(request Goddess to come for dinner)

सौवर्णे स्थालिवैर्ये मणिगण खचिते गोघृतां
सुपक्वां भक्ष्यां भोज्यां च लेह्यानपि
सकलमहं जोष्यम्न नीधाय नाना शाकैरूपेतं
समधु दधि घृतं क्षीर पानीय युक्तं
तांबूलं चापि देवि प्रतिदिवसमहं मनसा चिंतयामि ||

अद्य तिष्ठति यत्किञ्चित् कल्पितश्चापरंग्रिहे
पक्वान्नं च पानीयं यथोपस्कर संयुतं
यथाकालं मनुष्यार्थे मोक्ष्यमानं शरीरिभिः
तत्सर्वं देविपूजास्तु प्रयतां मे जगदीश्वरी
सुधारसं सुविपुलं आपोषणमिदं
तव गृहाण कलशानीतं यथेष्टमुपभुज्ज्यताम् ||

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः |
अमृतोपस्तरणमसि स्वाहाः |
(drop water from sha|nkha)

ॐ प्राणात्मने सरस्वत्यै स्वाहा ।
ॐ आपानात्मने वाण्यै स्वाहा ।
ॐ व्यानात्मने वाग्देव्यै स्वाहा ।
ॐ उदानात्मने महाविद्यायै स्वाहा ।
ॐ समानात्मने शास्त्ररूपिण्यै स्वाहा ।
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः |

नैवेद्यं गृह्यतां देवि भक्तिं मे अचलां कुरु |
ईप्सितं मे वरं देहि इहत्र च परां गतिं ||

श्री देव्यै नमस्तुभ्यम् महा नैवेद्यं उत्तमम् |
संगृहाण सुरश्रेष्ठिन् भक्ति मुक्ति प्रदायकम् ||

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | नैवेद्यं समर्पयामि ||
(cover face with cloth and chant gayatri mantra five times or repeat 12 times दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः)

सर्वत्र अमृतोपिधान्यमसि स्वाहाः ||
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | उत्तरापोषणं समर्पयामि ||

(let flow water from shankha)

---

५० महा फलं
(put tulsi / axathaa on a big fruit)
इदं फलं मया देवी स्थापितं पुरतस्तव |
तेन मे सफलावाप्तिर्भवेत् जन्मनि जन्मनि ||
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | महाफलं समर्पयामि |

---

५१ फलाष्टक (put tulsi/akshata on fruits)
कूष्माण्ड मातुलिङ्गम् च कर्कठी दाडिमी फलम् |
रम्भा फलं जम्बीरं बदरं तथा ||
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | फलाष्टकं समर्पयामि ||

---

५२ करोद्वर्तन

करोद्वर्तनकं देवी मया दत्तं हि भक्तितः |
चारु चंद्र प्रभां दिव्यं गृहाण जगदीश्वरी ||

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | करोद्वर्तनार्थे चंदनं समर्पयामि ||

---

५३ तांबूलं

पूगीफलं सतांबूलं नागवल्लि दलैर्युतम् |
ताम्बूलं गृह्यतां देवी येल लवंग सम्युक्तम् ||
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | पूगीफल ताम्बूलं समर्पयामि||

---

५४ दक्षिणा

हिरण्य गर्भ गर्भस्थ हेमबीज विभावसोः |
अनन्त पुण्य फलदा अथ शान्तिं प्रयच्छ मे ||
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | सुवर्ण पुष्प दक्षिणां समर्पयामि ||

---

५५ महा नीराजन

ॐ श्रियै जातः श्रिय अनिरियाय श्रियं वयो जरितृभ्यो ददाति
श्रियं वसाना अमृतत्वमायन् भवंति सत्य स मिथामितद्रौ
श्रिय एवैनं तत् श्रियामादधाति संततमृचा वषट्कृत्यं संतत्यै संधीयते प्रजया पशुभिः य एवं वेद ||
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः |
महानीराजनं दीपं समर्पयामि ||

---

५६ कर्पूर दीप

अर्चत प्रार्चत प्रियमेधासो अर्चत |
अर्चन्तु पुत्रका उत पुरं धृष्णवर्चत ||
नीराजनम् सकर्पूरम् घृतवर्ति समन्वितम् |
गृहाण मङ्गलम् दीपम् सरस्वत्यै नमोस्तुते ||

कर्पूरकं महाराज्ञी रंभोद्भूतं च दीपकम् |
मङ्गलार्थं महादेवी सङ्गृहाण जगन्माते ||

O! saraswati, may I offer this auspicious light of camphor and wick smeared with ghee. I salute You.

(play the camphor light three times in a circular motion before the image of saraswati.

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | कर्पूर दीपं समर्पयामि ||

---

५७ आरती

शारदे ओ विशारदे ।
विघ्न विनाशनि शारदे ॥
ज्योति स्वरूपिणि शारदे ।
आत्म स्वरूपिणि शारदे ॥

॥ ॐ जय जगदीश् हरे ॥

(you can add more AratI songs as needed)

---

५८ प्रदक्षिणा

यानि कानि च पापानि जन्मांतर कृतानि च |
तानि तानि विनश्यन्ति प्रदक्षिण पदे पदे ||

अन्यथा शरणं नास्ति त्वमेव शरणं मम ।
तस्मात् कारुण्य भावेन रक्ष रक्ष जनार्दनी ॥
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । प्रदक्षिणान् समर्पयामि ॥

----

५९ नमस्कार

या कुन्देन्दु-तुषारहार-धवला या शुभ्र-वस्त्रावृता
या वीणावरदण्डमन्डितकरा या श्वेतपद्मासना ।
या ब्रह्माच्युत-शंकर-प्रभृतिभिर्देवैः सदा पूजिता
सा मां पातु सरस्वती भगवती निःशेषजाड्यापहा॥

शत्येनापि नमस्कारान् कुर्वतः जगदीश्वरि ।
शत जन्मार्चितम् पापं तत्क्शणदेवि नश्यति ॥

पाहि पाहि जगत्वन्द्ये समस्त भक्तवत्सले ।
नमस्तुभ्यं नमस्तुभ्यं नमस्तुभ्यं नमोनमः ।।
Save me O! Saraswati, who is worshipped by the entire universe and bestower of goodwill to Her Devotees, I prostrate to You.
दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | नमस्कारान् समर्पयामि ||

----

६० राजोपचार

गृहाण परमेश्वरी सरत्ने छत्र चामरे ।
दर्पणं व्यजनं चैव राजभोगाय यत्नतः ॥
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । छत्रं समर्पयामि॥
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । चामरं समर्पयामि ॥
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । गीतं समर्पयामि॥
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । नृत्यं समर्पयामि ॥
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । वाद्यं समर्पयामि ॥
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । दर्पणं समर्पयामि ॥
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । व्यजनं समर्पयामि॥
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । आन्दोलनं समर्पयामि॥
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । राजोपचारान् समर्पयामि ॥
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । सर्वोपचारान् समर्पयामि ॥
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः । समस्त राजोपचारार्थे अक्षतान् समर्पयामि ॥

----

६१ मंत्र पुष्प

यः शुचिः प्रयतो भूत्वा जुहुयादाज्यमन्वहम् ।
सूक्तं पञ्चदशर्चं च श्रीकामः सततं जपेत् ॥

विद्या बुद्धि धनेश्वर्य पुत्र पौत्रादि संपदः ।
पुष्पांजलि प्रदानेन देहिमे ईप्सितं वरम् ॥

ॐ स्वस्ति साम्राज्यं भोज्यं स्वाराज्यं वैराज्यं पारमेष्ठां राज्यं महाराज्यमाधिपत्यमयं समंत पर्यायी स्यात् सार्वभौमः सार्वायुष आंतादा परार्धात् पृथिव्यै समुद्रपर्यंताया एकराळिति तदप्येषः

श्लोकोऽभिगीतो मरूतः परिवेष्टारो मरुतस्या वसन्
ग्रहे आवीक्षितस्य कामप्रेर्विश्वेदेवा सभासद इति ||

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | मंत्रपुष्पं समर्पयामि ||

----

६२ शङ्ख ब्रमण (make three rounds of shankha with water like arati and pour down; chant ॐ 9 times and show mudras)

इमां आपशिवतम इमं सर्वस्य भेषजे |
इमां राष्ट्रस्य वर्धिनि इमां राष्ट्र भ्रतोमत ||

----

६३ तीर्थ प्राशन

शरीरे झर्झरी भूते व्यादिग्रस्थे कलेवरे ।
औषधं जाह्नवी तोयं वैद्यो नारायणो हरिः ॥

अकाल मृत्यु हरणं सर्व व्याधि निवारणम् |
सर्व पाप उपशमनम् श्री सरस्वती पादोदकं शुभम् ||

----

६४ प्रार्थना

त्वमेव वाणिनिखिलाश्च वेदा |
त्वम्शब्दः शक्तिश्च तदार्थ शक्तिः ||
त्वम्ब्रह्मविद्यासिपरा परेशि |
त्वाम्ब्रह्मस्कति शरणम् प्रपद्ये ||

O! Goddess Maha Saraswati, who is worshipped by all in the world, be pleased with me all the time.

(place a flower at the feet of the deity)

अर्घ्य प्रदानं

श्री दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वती व्रत सम्पूर्ण फल प्राप्तयर्थं अर्घ्य प्रदानं
करिष्ये |

नीलोत्पलदल श्यामे पुण्डरीक निभानने |
गन्धपुष्पफलस्तोयै गृहाणर्घ्यं नमोस्तुते ||
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | अर्घ्यं समर्पयामि||

----

६५ आत्म समर्पण

यस्य स्मृत्या च नाम्नोक्त्या तपः पूजा क्रियादिषु |
न्यूनं सम्पूर्णतां याति सद्यो वन्दे तं अच्युतम् ||

अनेन् मया कृतेन्, श्री सरस्वती व्रतेन्,
श्री सरस्वती सुप्रीता सुप्रसन्ना वरदा भवतु|
मध्ये मन्त्र तन्त्र स्वर वर्ण न्यूनातिरिक्त लोप दोष प्रायश्चित्तार्थं देवि नामत्रय महामन्त्र जपं करिष्ये ||

ॐ गौर्यै नमः ॐ शिवायै नमः ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः
ॐ गौर्यै नमः ॐ शिवायै नमः ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः
ॐ गौर्यै नमः ॐ शिवायै नमः ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः

मन्त्रहीनम्, क्रियाहीनम्, भक्तिहीनम् ज़नार्दनि |

यत् पूजितम् मया देवि परिपूर्णम् तदस्तु मे ||
कायेन वाचा मनसेन्द्रियैर्वा बुद्ध्यात्मना वा प्रकृति स्वभावात् |
करोमि यद्यत् सकलं परस्मै नारायणायेति समर्पयामि ||

तत्सपर्या विधौ देवि यत्किन्चित्साधिकं मया ।
क्षमस्व तदिदं सर्वं कृपालो शुभ लक्शणे ॥

नमस्करोमि | श्री दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः प्रसादं शिरसा गृह्णामि ||

---

६६ उपयन दानं - ब्राह्मण सुवासिनि पूजा
(wash feet wipe offer gandha kumkum flowers Prasad, fruits and gifts and make obeisances)

ब्राह्मणाय वायन दानं

इष्ट काम्यार्थ प्रयुक्त संयगाचरित श्री सरस्वती पूजां सम्पूर्ण फल वाप्यर्थं श्रीनारायण स्वरूपाय ब्राह्मणाय वायन दानं करिष्ये ॥

श्रीनारायण स्वरूपाय ब्राह्मणाय आवाहन पूर्वक आसन गन्ध अक्षत धूप दीपादि सकलाराधनै स्वर्चितम् ।

नारायण प्रतिगृह्णातु नारायणो वै ददाति च ।
नारायणो तारकोभ्यां नारायणाय नमो नमः ।

भवान्यश्च महादेव्या व्रत सम्पूर्णहेतवे ।
प्रीतये द्विजवर्याय वायनम् प्रददाम्यहम् ॥

(offer coconuts to brahmins with dakshiNa)

वायनदानं प्रतिगृह्णातु ॥

सुवासिन्ये वायन दानं

सरस्वती तिद्वन्तं गृह्णातु चेदं ददाति च ।
उभयोस्तारक सरस्वती भवान्येते नमो नम्ः ॥

स्वलंकृताः सुवासिन्याः पातिव्रत्येन भूषिताः ।
ममाभीष्ट समृद्यर्थं प्रतिगृह्णन्तु वायनं ॥

---

६७ प्रसाद ग्रहणं

सर्व मंगल मांगल्ये शिवे सर्वार्थ साधिके ।
शरण्ये त्र्यम्बिके गौरी नारायणी नमोस्तुते ॥

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः ।
सरस्वती देवी प्रसादं शिरसा गृह्णामि ॥

---

६८ विसर्जन पूजा
आराधितानां देवतानां पुनः पूजाम् करिष्ये ॥
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः ।

पुनः पूजा

chant dhyaan shloka

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | ध्यायामि| ध्यानं समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | आवाहयामि |

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | आसनं समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | पाद्यं समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | अर्घ्यं समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | आचमनीयं समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | पन्चामृत स्नानं समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | मह अभिषेकं समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | वस्त्रयुग्मं समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | यज्ञोपवीतं समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | गन्धं समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | नान परिमल द्रव्यं समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | हस्तभूषणं समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | अक्षतान् समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | पुष्पं समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | नाना अलङ्कारं समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | अंग पूजां समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | पुष्प पूजां समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | पत्र पूजां समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | आवरण पूजां समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | अष्टोत्तर पूजां समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | धूपं आघ्रापयामि
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | दीपं दर्शयामि
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | नैवेद्यं समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | महाफलं समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | फलाश्स्टकं समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | करोद्वर्थनकं समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | ताम्बूलं समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | दक्षिणां समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | महानीराजनं समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | कर्पूर दीपं समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | प्रदक्षिणां समर्पयामि |

ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | नमस्कारान्
समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | राजोपचारं
समर्पयामि |
ॐ दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | मन्त्रपुष्पं
समर्पयामि |

पूजांते छत्रं समर्पयामि | चामरं समर्पयामि |
नृत्यं समर्पयामि | गीतं समर्पयामि |
वाद्यं समर्पयामि | आंदोलिक् आरोहणं समर्पयामि |
अश्वारोहणम् समर्पयामि | गजारोहणं समर्पयामि |

दुर्गालक्ष्मीयुक्तां सरस्वत्यै नमः | समस्त राजोपचार
देवोपचार शक्त्युपचार भक्त्युपचार
पूजां समर्पयामि ||

----

६९ क्षमापनं

अपराध सहस्राणि क्रियन्ते अहर्निशं मया |
तानि सर्वाणि मे देवि क्षमस्व परमेश्वरि ||

यान्तु देव गणाः सर्वे पूजां आदाय पार्थिवीम् |
इष्ट काम्यार्थ सिद्ध्यर्थं पुनरागमनाय च ||

(shake the kalasha)

Puja Text – Sri S.A.Bhandarkar
Transliterated by Sowmya Ramkumar
Send corrections to
(somsram[at]gitaaonline.com)
Last updated on Oct 13, 2013